

De Woeste Hoogte kleurt geel

Het wielerpeloton keert terug naar Groot-Brittannië. Na het Grand Départ in Londen (2007) en de Olympische Spelen (2012) stappen de Tourrenners op de fiets in Leeds. Drie Britse etappes liggen er voor de wielen, waarvan twee in Yorkshire. Wieler Revue trok erop uit.

TEKST & BEELD RIK BOOLTINK

Het koolzaad op de hellende velden staat in bloei. Geel overheerst. Tour de France-geel. Tussen de planten ligt een pad verscholen, want plots duiken twee wielertoeristen op in de oceaan van koolzaad. Ze staan op hun pedalen. Bij iedere omwenteling priemen de gehelmde hoofden van de fietsers kort boven het koolzaad uit alsof ze watertrappend proberen te voorkomen kopje onder te gaan. De hellende weg mondt uit in mijn fietsroute. Ik ben in Yorkshire, even buiten Leeds, op de doorgaande weg naar Skipton. De Tour de France schiet hier op gang en dat is reden genoeg om de eerste twee etappes fietsend te verkennen: van Leeds naar Harrogate (eerste etappe) en van York naar Sheffield (tweede etappe). Voor de wielrennerij is het relatief onbekend terrein. Wat beweegt de mensen in het karakteristieke graafschap van Noord-Engeland om de Ronde van Frankrijk aan te trekken? Het kan niet anders of de manier waarop Londen zich met succes profileerde als fietsvriendelijke stad is een inspiratiebron geweest. Immers, vandaag de dag zet men

een paar honderd kilometer noordelijker de omgeving óók als fietsparadijs in de etalage. De Tour wordt gezien als de smeerolie om infrastructuur te verbeteren, fietsclubs te laten floreren, de middenstand een zet in de rug te geven en mensen aan te zetten tot sporen het been over het zadel te slaan. Het uiteindelijke doel is dat tien procent van de inwoners van Yorkshire in tien jaar tijd (2023) op de fiets zit, zeggen de regionale autoriteiten. In totaal telt het graafschap 4,5 miljoen inwoners. Hoewel op dit moment het percentage fietsers al op zeven procent zit – dat is boven het landelijk gemiddelde – beschouwt men die doelstelling als uitdagend. Overheids-geld gaat veelal naar fietsprojecten in Londen. De regio moet het vooral hebben van eigen creativiteit. Sinds de bekendmaking is al meer enthousiasme voor de fiets ontstaan. Mensen willen op dezelfde wegen rijden als de professionals. Onder hen niet alleen Engelsen, maar ook veel buitenlanders. Samen met sportstimulering is toerisme de belangrijkste drijfveer om de Tour de

France naar de regio te halen. De worst die men in Yorkshire kreeg voorgehouden: 3,5 miljard mensen wereldwijd volgen de Tour via de televisie. De exposure die de helcamera straks genereert is machtiger dan de meest gelikte reisbrochure. Het zijn de toeristen die de organisatie, ruim dertig miljoen euro voor drie etappes, rendabel moeten maken. Zo'n zeven miljoen gaat volgens Graham Tichener, betrokken bij de organisatie aan Engelse zijde, naar de ASO. In Issy-Les-Moulineaux is men positief over de slagingskansen. „Toen we in 2010 aanklopten met de boodschap dat we de Tour wilden aantrekken wisten ze in Frankrijk weinig van de regio. ‘Yorkshire, waar ligt dat?’ Totdat Christian Prudhomme en zijn team hier kwamen en zagen wat het gebied in huis heeft.”

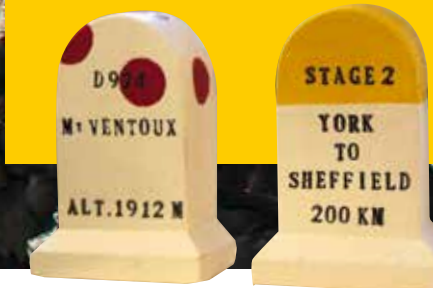
— **Karakteristiek landschap**
Yorkshire is veelzijdig. Na Skipton doemen al snel de zogeheten *dales* van het graafschap op. Het is een typisch heuvellandschap met soms donkere, kale heuveltoppen, groene dalen, grazende

schapen, beekjes die eindigen in woeste stromen, grauwe cottages, gammele boerderijen, kleine dorpskernen en soms steile hellingen. Kilometer na kilometer gaat het parkoers op en neer als in een uitdagende achtbaan. Verkeer kom je hier nauwelijks tegen; geen wandelaars, geen fietsers, hooguit een enkele auto. Typisch zijn de stapelmuren die de weg haast onafgebroken omzomen. De afscheidingen, op sommige plaatsen nauwelijks een halve meter van het wegooppervlak gebouwd, zijn gemaakt zonder dat er ook maar een klodder cement aan te pas is gekomen. Het is een kwestie van zorgvuldig stapelen, vertelt een inwoner van Kettlewell desgevraagd. Voor de verkaveling werden de stenen lokaal gewonnen. Vandaag de dag zijn er zomerworkshops om het ambacht op volgende generaties over te dragen. De *dry stone walls* geven je het gevoel alsof je bent beland in een scene van de kinderserie Pieter Post. Ze zijn karakteristiek. Af en toe lijken de krakkemikkig ogende muren op een taai kasseizone uit Parijs-Roubaix, alleen zijn ze hier een

Het parkoers is als een uitdagende achtbaan

kwartslag gedraaid. Achter de opvallende muren staan meer dan eens gele borden die de Tour promoten. Boeren proberen zo het grasland te verkopen aan wielervolgers met tenten, campers en caravans. Vrijwel alle hotels en andere accommodaties zijn volgeboekt. „Het verhaal gaat dat Nederlanders in de buurt van Aysgarth twee velden hebben gehuurd voor slaapplekken”, zegt de uitbater van een theehuis, even verderop in Leyburn, vol trots. Achter de ramen van zijn etablissement hangen wollen truitjes, babymaat, in de kleuren geel, groen en rood-wit. De plaatselijke naai- en breiclub die hier tweewekelijks bijeenkomt heeft er vijftig gemaakt. Via de media dringt langzaam het besef door dat de Tour niet zomaar een

Wielertoekomst verzekerd
De relatie tussen Yorkshire en wielersport is dun, maar een link is er zeker. Niet alleen omdat Brian Robinson (eerste Britse winnaar van een Tour-etappe) in Huddersfield woont, maar ook omdat er in de jaren negentig een koers plaats had: de Leeds Classic (later Leeds International Classic). Op de erelijst staan namen als Bortolami en Sciandri. Frans Maassen won ooit de eerste editie, in 1989, toen de wedstrijd nog door het leven ging als Wincanton Classic met start in Newcastle. Het was toentertijd het Britse aandeel in de Wereldbekercyclus. In 1998 werd de koers uit dat circuit gehaald. Ook na de Tour keert de wielersport jaarlijks terug naar de regio. De ASO is zo enthousiast dat er vanaf volgend jaar mei een driedaagse wedstrijd wordt georganiseerd. Een naam voor het evenement is nog niet bekend.

Dit moet een vergeten stukje wereld zijn

Buttertubs en Griton Moor ongeschonden doorkomt, dan ligt er voor Omega Pharma-Quick Step de taak om eventuele gelukszoekers in de laatste zestig kilometer terug te grijpen en de Brit vervolgens in een zetel te helpen. De wegen in de finale zijn breed, overzichtelijk, goed onderhouden en dus ideaal voor een massasprint.

— Woeste hoogte

Het parkoers van de tweede etappe is selectiever. Het doet denken aan Luik-Bastaken-Luik. De parkoersbouwers hebben negen cols ingedeeld in een categorie (twee, drie en vier), maar tussendoor is het zelden vlak. Deze rit trekt door de *moorlands* van Yorkshire, herkenbaar aan de boomloze, veelal met grassen en heide begroeide heuvels. Voor fietsers is de route vanuit Haworth de moeite waard. In Haworth schreef Emily Brontë de roman *Woeste Hoogte (Wuthering Heights)*. Haar ouderlijk huis is nog steeds te bezoeken. Even voorbij Haworth ligt de klim naar Oxenhope Moor. In het begin is het een kwestie van draaien en keren, maar dat verandert. Hoe hoger je komt, hoe meer de wind vrij spel krijgt (in ieder geval tijdens ons bezoek). De vegetatie blijft beperkt tot kuithoogte. Een meeuw volgt me, al een tijd lang. Hij vliegt tegen de wind in. Ik vlieg niet; ik stoemp. En toch hebben we hetzelfde tempo. De meeuw krijst schel. Mijn benen krijsen van binnen mee. Ik voel me een eenzame fietser, vogelvrij. Al een minuut of dertig is er geen tegenligger meer geweest. Dit moet een vergeten stukje van de wereld zijn, bedenk ik me. Even daarvoor waren er nog stapelmuren, met daarachter kuddes grazende schapen, maar hogerop is niets

meer. Regenwater baant zich een weg naar beneden. Alles wat ik hoor is de meeuw, het gewapper van mijn regenjack en het gesuis van de wind. Straks verstoort de drietonige claxon van de karavaan hier bruut de eeuwige rust op de *moorlands*. Dan klinkt er plots een bel. Het is alsof je je alleen waant op de Zwitserse Albulapas en een koe zijn stek verraadt met een bel. Op de top doemt een ijscowagen op. De ijscoboer, Fabrizio, een Engelsman met Italiaanse roots, heeft vandaag tot dusver drie softijsjes verkocht. De regen nodigt niet uit naar buiten te gaan, zegt Fabrizio. In zijn assortiment heeft hij onlangs energiedranken opgenomen, speciaal om uitgebluste fietsers ervan te voorzien. Hij telt steeds meer fietsklanten, maar vandaag blijven ze weg. Ik koop een gesuikerd drankje, vooral uit medelijden, en rijd door.

Zo'n twintig kilometer verderop, in Cragg Vale, kondigt een bord de langste helling van Engeland aan. Deze is ruim acht kilometer lang, maar de organisatie van de Tour heeft de puist niet eens als klim benoemd. Niet verwonderlijk; je kunt hier gewoon op het buitenblad naar boven. Toch beschouwt de lokale bevolking de hellende weg als een serieuze klim. Halverwege, ter hoogte van café Robin Hood

Inn, kunnen mensen hun klimtijd op een krijtbord invullen.

Robin Hood Inn blijkt een fietscafé. Ter voorbereiding op de Tour de France komen de vrouwelijke inwoners van Cragg Vale hier samen om een vlaggenlijn van dertien kilometer te maken. Het café zelf is al versierd, van binnen en buiten. Aan het gevelbord is een geel gespoten fiets gehangen, binnen prijken wielerschilde-rijen aan de wand en is één muur beplakt met foto's van renners: Merckx, Indurain, Coppi, Froome, Escartin en Boardman. Precies honderd dagen voor het Grand Départ was Bernard Hinault hier op bezoek, zegt dorpsbewoner Vernon le Corre, een zestiger met Franse voorouders. Als bewijs grijpt hij een foto van de bar. Daarop staat de vijfvoudig Tourwinnaar achter de bar en tapt hij een biertje. „Een speciaal brouwsel uit Sheffield dat is omgedoopt tot Tourbier. Hij zei: 'Ik ben ontzettend trots op wat jullie hier neerzetten'. Het was een bijzonder moment”, glundert Le Corre.

Het bezoek van Hinault aan het dorpscafé – de eigenaren Roger en Elva Wood wisten bij god niet wie ze over de vloer hadden – stimuleert hem om er een spektakel van te maken, zegt Le Corre als hij een volgende foto toont van onder meer Kittel en Degenkolb die in Cragg Vale het parkoers verkennen. De dorping vertelt over het speciaal ontworpen gele wielershirt. En over het initiatief van Cragg Vale om voor de eerste etappe met een lange fiets, achttien stuks aan elkaar gelast, omhoog rijden. „De Tour de France in Yorkshire. Dat is *once in a lifetime*.”

Met dank aan: VisitEngland, Scoot Holidays, Jet2.com